

Sveriges Shetlandssällskaps

HINGSTREGLEMENTE 2012

Avelsvärderingsreglemente
för hingstar

Antaget av Sveriges Shetlandssällskap (SSS)
2012-01-20

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SIDA

1	ALLMÄNT	1
2	SYFTET MED AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR OCH HÄSTKONTROLL	1
3	AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR	1
3.1	Krav för avelsvärdering	1
3.2	Individprovning.....	1
3.2.1	Identitet.....	1
3.2.2	Härstamning.....	2
3.2.3	Exteriör.....	2
3.2.4	Prestationer	2
3.2.5	Hälsotillstånd	4
3.2.6	Mätning.....	5
3.2.7	Dopningsregler	5
3.2.8	Kvalitetsklasser efter individprovning.....	6
3.2.9	Övrigt	6
3.3	Avkommeprovning.....	7
3.4	Metoder m.m. för fastställande av avelsvärde	8
3.5	Avelsvärderingsnämndens beslut	9
3.6	Avelsvärderingsbevis.....	9
4	KRAV FÖR ATT HINGST SKALL FÅ ANVÄNDAS I AVEL	9
4.1	Betäckningsrapportering	10
5	AVELSVÄRDERINGSNÄMND	10
5.1	Sammansättning.....	10
5.2	Arbetsuppgifter	10
6	AVELSVÄRDERINGSTILLFÄLLEN	10
6.1	Ordinarie avelsvärdering	10
6.2	Interimistisk besiktning i landet.....	10
6.3	Interimistisk besiktning utom landet.....	11
7	SÄRSKILT OM FRUKTSAMHETSKONTROLL	11
8	REDOVISNING AV BETÄCKNINGSRISULTAT	11
9	DISPENS FRÅN GÄLLANDE REGLER	11
10	ÖVERKLAGAN AV AVELSVÄRDERINGSRESULTAT	12
11	ANSVAR FÖR LÄMNADE UPPGIFTER	12
12	UNDERRÄTTELSE OM BESLUT	12
13	JÄV	12
14	HINGSTÄGARES SKYLDIGHETER OCH RÄTTIGHETER	13
15	DEFEKTLISTA	14

1 ALLMÄNT

SSS utfärdar reglemente rörande frivillig avelsvärdering i Sverige för shetlandspionnyhingstar.

SSS har ansvaret beräkning av avelsvärde och för att verksamheten sker i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter om hästdjur som används till avel och om identifiering av hästdjur samt Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om djurskydds krav vid avelsarbete. SSS skall utföra arbetet opartiskt och i enlighet med aktuella och beprövade vetenskapliga metoder samt med bästa möjliga säkerhet och effektivitet. Avelsvärdering ger möjlighet till urval av individer utifrån uppsatta avelsmål.

Ett avelsvärde fastställs normalt första gången när ponnyn genomgått individprovning. Då underlag föreligger för att göra en avkommeprovning med tillfredsställande tillförlitlighet beräknas ett nytt avelsvärde. Detta justeras efter hand som antalet avkommor med bedömningsbara resultat ökar. SSS ska föra register över de resultat som kan ligga till grund för beräkningen av ponnyns avelsvärde.

Ju större och säkrare avkommeunderlag som finns tillgängligt desto mindre hänsyn skall tas till härstamnings- och individprovning. De metoder som används ska vila på vetenskaplig grund och högsta möjliga säkerhet ska eftersträvas.

2 SYFTET MED AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR OCH HÄSTKONTROLL

Avelsvärdering av hingstar syftar till att främja kvalitet och utveckling i svensk hästavel. Den genomförs med hjälp av individprovning, fruktsamhetskontroll och avkommeprovning.

Avelsvärdering ger möjlighet till urval av hingstar i relation till uppsatta produktions- och avelsmål för shetlandspionnyn. Resultat från avelsvärdering skapar dessutom underlag för planering, rådgivning och forskning inom hela hästsektorn.

3 AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR

3.1 Krav för avelsvärdering

En hingst kan avelsvärderas tidigast under hösten det år den fyller 2 år enligt dessa regler under förutsättning att hingstens identitet är fastställd på sätt som framgår av Statens jordbruksverks föreskrift (SJVFS 1994:82) om hästdjur som används till avel och om identifiering av hästdjur samt med känd härstamning registrerad hos SSS.

2- eller 3-årig hingst som vid avelsvärdering uppfyller rasvisa krav, skall som 4-åring visas på ordinarie avelsvärdering för shetlandspionnyhingstar.

Hingsten ska vara anmäld till avelsvärdering enligt arrangörens anvisningar.

3.2 Individprovning

3.2.1 Identitet

Vid individbedömningen skall hingstens identitet kontrolleras mot åberopad identitetshandling/pass. Om tveksamhet föreligger om en hingsts identitet skall nämnden föranstalta om DNA-undersökning eller annan metod även om sådan tidigare utförts.

3.2.2 Härstamning

Härstamningsbedömning skall utföras på basis av all tillgänglig officiell information om föräldrars och närbesläktade hästars egna meriter och deras avkommeprövningsresultat. Från år 2006 skall alla ponnyer i varje stambok ha ett minimum av tre fulla generationer i stamtavlan, utom de som är registrerade i moderstamboken (SPSBS). Ponnyer som inte är registrerade i en stambok kommer inte att accepteras om de inte har minst tre generationer i stamtavlan eller är avkommor till ponnyer som är registrerade i moderstamboken (SPSBS). Från 2004-04-03 kommer ponnyer som har färre än tre generationer inte att accepteras i något annat ISPC-land om de inte redan är registrerade i moderstamboken (SPSBS).

3.2.3 Exteriör

Hingstens konstitution och rörelser skall bedömas och beskrivas i förhållande till hingstens ålder, avelsmål samt aktuell rasstandard. Exteriör bedöms enligt följande, om inte särskilt anges i rasvisa krav.

- Typ
- Huvud, hals och bål
- Extremiteter
- Skritt
- Trav

Bedömningar som ej genomförts av en avelsvärderingsnämnd, men som skett vid utställningar och visningar som är avelsvärderingsgrundande, ska ingå i den samlade bedömningen av en hingsts exteriör.

3.2.4 Prestationer

En hingsts sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från frivilligt bruksprov eller officiella tävlingar eller en kombination härav, varvid hänsyn skall tas till ålder, ras och användningsområde. Endast resultat från officiella tävlingar och prov får ingå i bedömningen. Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av föreningar anslutna till SH, Svenska Ridsportförbundet och Svensk Travsport är officiella.

Även andra organisationers tävlingar kan vara officiella om de är sanktionerade av SSS. Om meriter åberopas skall dessa ha inkommit tillsammans med anmälan. Annars kan de ej komma hingsten tillgodo. Endast officiella meriter kan komma ifråga.

Bruksprov

Från och med år 2009 är bruksprovet frivilligt. Hingst utan genomfört eller godkänt bruksprov kan inte tilldelas annan avelsvärdeklass än G vid individprövningen.

G kan tilldelas hingst förutsatt att övriga krav vid individprövning är godkända.

Bruksprov får ersättas av företeende av bevis att hingsten genomfört godkänt officiellt kvalificeringslopp enligt SPTF:s/ST:s tävlingsreglemente.

Även andra organisationers tävlingar kan vara officiella om de är sanktionerade av SSS. Om meriter åberopas skall dessa ha inkommit tillsammans med anmälan. Annars kan de ej komma hingsten tillgodo. Endast officiella meriter kan komma ifråga.

Bruksprov skall omfatta något eller några av följande moment:

- ridprov
- körprov

Bruksprovsförrättare utför bedömning av hingstarnas bruksprov. Bruksprovsförrättare utses årsvis av SSS:s styrelse. En förrättare skall ha god kännedom om den ras som omfattar förrättarens arbete. Då ingen bruksprovsförrättare är utsedd eller ej närvarande bedöms bruksprovet av avelsvärderingsnämnden eller delar av denna.

Bruksprov utförs i ridhus eller på ett inhägnat område. Bruksprov kan utföras vid avelsvärderingen för hingstar av 3-åriga och äldre hingstar som så önskar. Provet utföres på tid och plats som anvisas av arrangören. Bruksprovets ändamål är bland annat att kontrollera hingstens temperament, gångarter under ryttare eller körd framför fordon. Ponnyn visas valfritt riden eller körd. En medhjälpare får användas vid uppsittning/anspanning och avsittning/frånspanning. Egen utrustning skall medföras. Nämnden ska utföra en funktionskontroll. Uppsittning/anspanning och avsittning/frånspanning sker inför nämnden. Nämnden äger rätt att avbryta proven ur allmän säkerhetssynpunkt.

Ridning

- Utrustning
- hingsten skall vara betslad med tränsbett av vedertagen typ.
  - hjälptyglar eller dylikt är ej tillåtna.
  - lindor eller damasker är ej tillåtna.
- Genomförande
- ponnyn skall ridas enskilt i skritt och trav i båda varven, enligt domarens anvisningar.
  - ponnyn skall göra 2 halter och vara stillastående

Körning

- Utrustning
- hingsten bör köras för 1- eller 2-axlat hjulförsett fordon, släde försedd med skacklar dock tillåten.
  - hjälptyglar, slagremmar, resgjord eller dylikt är ej tillåtet.
  - betsling enligt vad gäller ridning.
- Genomförande
- hingsten skall köras enskilt i skritt och trav i båda varven, enligt domarens anvisningar. Kusken ska sitta på fordonet.
  - hingsten ska göra 2 halter och vara stillastående.

Vid ridprov skall ryttaren bära passande klädsel och hjälm samt ponnyn ska vara sadlad med väl tillpassad sadel. Vid körprov skall hingst vara selad med väl tillpassad sele. Kusken bör använda hjälm.

Beräkning

Följande moment skall bedömas och protokollföras:

- uppsittning/anspanning och avsittning/frånspanning
- igångsättning
- halter
- temperament, samarbetsvilja och lydnad

På bruksprovets protokoll skall plats finnas för omdöme av gångarterna. Domaren värdesätter respektive bedömningsmoment a – d med poäng mellan 1 – 10. Totala poängen läggs ihop och divideras med 4. Erhållen genomsnittspoäng skall (för godkännande) bli lägst 5, ingen delpoäng under 4. Försök till uppsittning/anspanning får ej pågå i mer än 5 min, dock kan hästägare få ett försök till senare samma dag.

Bruksprov får ersättas med företeende av bevis att hingsten genomfört officiell tävling eller kvalitetsbedömning enligt bruksprovets regler. Dock skall sådan hingst visas vid avelsvärdering det år då bruksprov skulle genomförts.

Hingst som utfört godkänt bruksprov som 3-åring är befriad från prov som 4-åring.

Dock skall sådan hingst visas vid central avelsvärdering som 4-åring för besiktning och mätning.

3.2.5 Hälsotillstånd

Bedömning av hälsotillståndet skall omfatta:

- allmän sundhet
- hållbarhet i förhållande till ålder och användningsområde
- frihet från ärftliga defekter

Alla hingstar skall kontrolleras och bedömas avseende defekter som anges i 3 § Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om djurskyddskrav vid avelsarbete. För diagnos av vissa defekter kan röntgenundersökning krävas. Ett protokoll för genomförd kontroll och bedömning skall nedtecknas och finnas för varje hingst. Hälsobedömning ska ske varje gång av en veterinär när en hingst genomgår en individbedömning.

Om en ledamot i avelsvärderingsnämnden kräver det, skall ytterligare undersökning avseende hälsotillståndet genomföras, innan avelsvärderingsnämnden avger sitt ställningstagande.

Hingst skall inspekteras utefter ISPC:s internationella defektlista och veterinära krav och erhålla godkänt resultat från denna för att kunna tilldelas avelsvärdeklass G eller högre. Tidigare i Sverige icke godkända hingstar (oavsett ålder) får ej visas fram skodda vid avelsvärdering.

Ponnyn skall vara identifierad, mankhöjd och skenbensmått skall vara utförd på plats, DNA-typad samt besiktigad för att fastställa att ponnyn är kliniskt fri från ärftliga sjukdomar vid tiden för besiktningen.

Besiktningen måste innefatta kontroll av följande:

Temperament: om ponnyns temperament är sådant att den inte kan besiktigas till fullo skall ponnyn inte godkännas. Om det finns misstankar om att ponnyn medicineras skall blod-/urinprov tas.

Tänder: de centrala framtänderna (incisors) får inte skjuta över med mer än 25% av tändernas yta /överbett – övers.anm./. Underbett är inte acceptabelt. Alla sex framtänderna i över- och underkäken måste vara på normal plats. Varje onormal plats av en tand/tänder, t.ex. roterad tand/tänder, måste bedömas som skäl till fel. Tänder/käke måste besiktigas medan huvudet är i en normal ställning, inte när det hålls högt.

Ögon: katarakt – total dubbelsidig ogenomskinlighet/eller grumlighet, övers.anm./ av ögonlinsen accepteras inte. Ögon skall kontrolleras i ett förmörkat rum med användande av ett oftalmoskop. Om veterinären tycker att ponnyn har katarakt-problem får ponnyn hänvisas till en ögonspecialist för ytterligare undersökning.

Sommareksem: /återkommande sommardermitit, övers.anm/ Om ponnyn visar tecken på sommareksem skall den inte godkännas. Användning av löshår är inte tillåtet vid bedömningen.

Tecken på navelbräck eller pungbräck skall diskvalificera ponnyn.

Hjärta och lungor skall vara normala vid auskultation i vila.

Könsorgan: bägge testiklarna skall vara lika stora med normal storlek, utseende och fasthet och deras läge i överensstämmelse med ponnyns ålder. Bägge testiklarna måste vara helt nedsänkta i pungen. Roterade testiklar skall noteras, men får inte utesluta ponnyn.

Ben: bakknät skall undersökas genom att känna på den både under vikt bärande och med benet upplyft för att finna bevis på lateral luxation av patellan/knäleden/och på en uppåtfixation av patellan. Varje luxation av patellan skall utgöra skäl för misslyckande. Varje svullen led måste bedömas strängt. Subluxation av kotleden, subluxation av de lägre lederna och hel luxation av de övre lederna måste bedömas vara skäl för misslyckande.

Hovar: måste vara starka, friska och korrekt skapta och inte för hårt verkade. Användning av korrektionsskoning är inte tillåtet.

Gången: måste vara sund och rak. Särskild uppmärksamhet skall fästas på benens ledfunktion, och avvikelser i bakknä, has och kota skall bedömas strängt. Aktionen i skritt och trav skall kontrolleras på ett hårt, jämnt underlag på rak linje och i små cirklar åt båda hållen. Böjprov får göras.

Avelsvärderingsnämnden skall se hingstarnas rörelser i skritt och trav på hårt underlag.

Alla andra relevanta avvikelser skall noteras. Om någon defekt orsakats av olyckshändelse eller skada måste ponnyn åtföljas av ett veterinärintyg från den som behandlade djuret vid tiden för skadan.

Vid anmälan för bedömning måste ägaren ombes att underteckna en deklaration att ponnyn inte har fått någon medicin eller behandlingsmetod som ändrar temperamentet, och inte fått korrigerande kirurgi.

Ponnyer med blåa ögon accepteras men är inte önskvärt.

Anmärkning om blåa ögon skall göras på bedömningsprotokollet.

3.2.6 Mätning

Hingsten får vara max 107 cm, men hingst yngre än 4 år får vara max 105 cm.

Hingsten skall mätas på avelsvärderingsplatsen avseende mankhöjd och skenbensomfång.

Mätintyg godtages ej. Mätning skall utföras av godkänd mätman/domare eller av SSS utsedd person.

3.2.7 Dopningsregler

Hingstar som deltar i avelsvärdering får inte utsättas för dopning eller andra otillbörliga åtgärder som påverkar hingstens prestationsförmåga eller temperament. Hingstägare är skyldig att meddela eventuell behandling eller medicinering inför avelsvärdering.

Veterinärledamot i avelsvärderingsnämnd kan utan föranmälan föranstalta om provtagning för dopning analys.

3.2.8 Kvalitetsklasser efter individprovning

- G** tilldelas hingst som uppnått 40 poäng exteriört (i undantagsfall kan hingst godkännas med 38-39 poäng på grund av särskilda meriter, härstamning eller färg) och får ej ha någon delpoäng under 7.
- G II** tilldelas hingst som uppfyller minimikraven för kvalitetsklass G och har fullgjort godkänt bruksprov.
- G I** tilldelas hingst som uppfyller minimikraven för kvalitetsklass G II och uppfyller något av följande villkor om ej annat anges i rasvisa krav.
- vid något tillfälle erhållit 42 p eller högre vid avelsvärdering
  - vid lägst 3 års ålder två gånger belönats med minst 41 p eller motsvarande med minst ett års mellanrum och av olika domare på av SSS sanktionerad utställning med auktoriserad domare eller vid avelsvärdering
  - varit placerad i officiell tävling kat A i LB hoppning eller dressyr
  - varit placerad i körtävling motsvarande SM-klass
  - varit placerade i SM i galopp
  - uppnått travrekord under 2.35.0 (kat. A) eller varit årgångsvinnare
  - vid kvalitetsbedömning erhållit lägst 8.0 i gångarter, hoppning eller allround.
- 0** tilldelas hingst som ej uppfyller rasvisa krav.

3.2.9 Övrigt

Individprovning sker i tre steg:

- Regional uttagning – exteriörbedömning och veterinärbedömning på dem som rekommenderas till Central avelsvärdering.
- Central avelsvärdering – exteriör- & veterinärbedömning
- Frivilligt bruksprov – rid- eller körprov.

Befriade från regional uttagning är:

- I Sverige tidigare godkänd hingst
- Hingstar införda som godkända hingstar i moderlandet för internationell avel godkända stamböcker.
- Hingst som enligt särskilt årligt beslut av arrangören kan gå direkt till central avelsvärdering.
- Hingst som av nämnden rekommenderats, tidigast under föregående kalenderår, till central avelsvärdering.

Även hingstar som är befriade från regional uttagning ska dock betala full anmälningsavgift för avelsvärdering.

För hingstar stationerade på Gotland eller norr om Gävleborgs och Dalarnas län gäller att de kan vid där hållen särskild avelsvärdering individprov och tilldelas avelsvärdeklass.

Hingst avelsgodkänd i annat ISPC-land efter den 1/7 1993, hingst från Tyskland skall vara godkänd efter den 24/4 1999, som genomfört avelsvärdering för shetlandspennyhingstar i Sverige och ej uppnått rasvisa krav tilldelas ej avelsvärdeklass.

DNA-prov skall tas på avelsvärderingsplatsen för att säkerställa individens identitet. Detta gäller hingstar som inte tidigare är godkända enligt detta reglemente.

Hingsten skall ha nummerlappen väl synlig under hela förrättningen.

SSS kan utse rasrepresentant att närvara vid avelsvärdering av hingstar på Gotland eller norr om Dalälven.

Generalmönstring

Generalmönstring kan genomföras efter beslut av Sveriges Shetlandssällskap. Hingstar som uppfyller kraven för lägst kvalitetsklass G efter individprovning kan omfattas av generalmönstring. Hingst som uteblir frånges sin avelsvärdeklass. Generalmönstringen som är ett avelsvärderingstillfälle där rasens samtliga enligt rasvisa krav godkända hingstar deltar, skall hållas på tid och plats som bestäms av SSS, i regel vart 5:e år. Möjlighet kan finnas för rasförening till dispens från generalmönstring om denna ersätts med annan sundhetskontroll.

Vid den exteriöra besiktningen kan avelsvärderingsnämnden reduceras till ordförande och minst en rasledamot.

Följande kategorier kan befrias från att delta:

- Hingstar som under året deltagit på central avelsvärdering eller bruksprov
- Hingstar som tilldelats kvalitetsklass på bestämd tid det vill säga hingstar som nästkommande år ska utföra bruksprov
- Hingstar som under året uppnått minst 24 års ålder
- Hingstar som efter avkommeprövning tilldelats kvalitetsklass ELIT

Hingst som kan anses stadigvarande uppställd norr om Gävleborgs och Dalarnas län medges dispens från visningen men skall likväl anmälas till mönstringen. Istället ska de visas på sommarpremiering efter rasföreningens beslut.

Om tillräckligt antal avkommor för en säker bedömning finns avkommeprövas hingstarna.

Hingst upp till 15 år poängbedöms. Hingstar 16 år och äldre poängbedöms enbart efter önskemål av hingstägare eller dess ombud.

3.3 Avkommeprövning

Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet, är avelsvärderingsnämnden skyldig att verkställa en sådan.

I normalfallet skall resultat från ett minimiantal av 15 avkommor av lägst 3 års ålder ligga till grund för beräkning av avelsvärdet för en hingst. Hingst som lämnat minst 15 avkommor, visade vid lägst 3 års ålder, skall avelsvärderas med hänsyn till avkommornas resultat och tilldelas kvalitetsklass C, B, A eller ELIT. Avelsvärdet kan årligen omprövas. På ägarens begäran kan, när särskilda skäl finns, avkommeprövning bedömas tidigare. Hingst som betäckt minst 40 ston, de 4 sista åren ej medräknade, skall avelsvärderas med hänsyn till sina avkommor även om icke 15 av dem visats.

Följande kategorier av hingstens avkommor skall redovisas inför avelsvärderingen:

- a Hingstar tilldelade RS
- b Diplomston
- c Tävlingsponnyer som uppnått resultat enl. kraven för G I
- d Totalt antal poängtagande avkommor i tävlingar enl. tillgänglig statistik
- e Deltagare i kvalitetsbedömningar och deras resultat
- f Deltagare vid premieringar eller utställningar med auktoriserade domare och deras resultat
- g Deltagare vid 3-årstest och deras resultat

Hänsyn skall tagas till antal betäckta ston under motsvarande tidsperiod.

B tilldelas hingst som visat normal förärvning.

A tilldelas hingst som visat mycket god förärvning.

ELIT tilldelas hingst som visat utmärkt förärvning och lämnat avkommor med kvalifikationer i flera av de kategorier som meriterar inom den ifrågavarande rasen.

C tilldelas hingst som visat mindre god förärvning.

Avkommeprövning skall genomföras på grundval av avkommornas officiella resultat från något eller några av följande moment:

- premieringar
- kvalitetsbedömningar
- unghästtest
- bruksprov
- officiella tävlingar
- utställningar

För att resultat från dessa provningsmoment skall kunna tillgodoräknas ska dessa vara avelsvärderingsgrundande.

Uppgifter om avkommor som exporterats skall så långt som möjligt ingå i bedömningsunderlaget. Detsamma gäller uppgifter om avkommor i utlandet, till importerade hingstar, vars resultat dokumenterats av en utländsk avelsorganisation eller stambokförande förening. För att en bedömning skall tillgodoräknas hingsten, skall provningstillfället vara godkänt av avelsvärderingsnämnden.

I avkommeprövningen skall ingå en kontroll och bedömning av om avkommorna är bärare av sådana defekter som anges i 3 § i Djurskyddsmyndighetens föreskrift (DFS 2004:22) om djurskydds-krav vid avelsarbete.

Då meriter för avkommor åberopas kan dessa endast komma i fråga om den meriterade avkomman inte överstiger mankhöjden enligt rasbeskrivningen.

3.4 Metoder m.m. för fastställande av avelsvärde

Ett avelsvärde fastställs normalt första gången när hingsten genomgått individprövning. Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet beräknas ett nytt avelsvärde. Detta justeras efter hand som antalet avkommor med bedömningsbara resultat ökar.

Ju större och säkrare avkommeunderlag som finns tillgängligt desto mindre hänsyn skall tas till härstammings- och individprövning.

Beräkning av avelsvärde kan grunda sig på andel avkommor bedömda i viss kvalitetsklass eller enkla medeltal. Därvid skall hänsyn tagas till antal födda föl eller antal betäckta ston.

Hingstar som avelsvärderats enligt rasvisa bestämmelser tilldelas en avelsvärdeklass på grundval av individ och/eller avkommeprövning. Avelsvärdeklassen kan tidsbegränsas, samt höjas eller sänkas. Hingstar som godkänns enligt rasvisa bestämmelser utan någon bedömning av prestation kan endast tilldelas den lägsta godkända individklassen.

Hingstar som godkänns enligt rasvisa krav vid interimistisk besiktning tilldelas avelsvärdeklassen INT fram till nästa ordinarie avelsvärdering för rasen.

3.5 Avelsvärderingsnämndens beslut

Avelsvärderingsnämnden kan lämna ett muntligt beslut om resultatet av individprovningen eller avkommeprovningen när sista provningsmomentet är slutfört. Ett skriftligt beslut med resultat från individprovningen och/eller avkommeprovningen samt avelsvärderingsbeviset i original skall tillsändas berörd hingstägare omgående efter nämndens beslut. Beslutet skall innehålla en motivering, datum för beslutet samt besked om hur överklagande till SSS:s styrelse kan ske. Därefter kan överklagande till SH:s besvärsnämnd ske. Ovan gäller även när nytt beslut om avelsvärdering har fattats.

3.6 Avelsvärderingsbevis

Avelsvärderingsbevis utfärdas av avelsvärderingsnämnden och tilldelas hingsten när denne genomgått fullständig individprovning eller avkommeprovning. För hingstar som ej genomfört alla moment i avelsvärderingen utfärdas ett protokoll vid påbörjad avelsvärdering. Avelsvärderingsbeviset skall grunda sig på senaste meddelade beslut om avelsvärdering och skall innehålla följande uppgifter om hingsten:

- identitetsnummer
- namn
- ras
- härstamning
- signalement
- uppfödare
- nuvarande ägare
- resultat av exteriörbedömning
- mått
- prestationer
- hälsotillstånd
- nedärkning av defekter i förekommande fall
- resultat från avkommeprovning i förekommande fall
- sammanfattande avelsvärdeklass

Beviset skall även innehålla uppgifter om utfärdare och plats och datum för beslut. Kopior av avelsvärderingsbeviset skall arkiveras på SSS:s kansli.

4 KRAV FÖR ATT HINGST SKALL FÅ ANVÄNDAS I AVEL

För att hingst skall få användas för avel krävs

- att hingsten är DNA-testad.
- att importerade hingstar i Sverige genomgått CEM-test med negativt resultat.
- att tidigare års betäckningsrapporter och fölredovisningar redovisats.
- att hingst ej nedärver defekt (vissa undantag förekommer se SJVFS 2008:26)

4.1 Betäckningsrapportering

Hingstens samtliga betäckningar ska rapporteras enligt SH:s/SSS:s anvisningar. Fullständigt ifyllda betäckningsrapporter måste redovisas senast den 30 september årligen till SH/SSS.

5 AVELSVÄRDERINGSNÄMND

5.1 Sammansättning

Avelsvärdering av hingstar utförs av en nämnd som utses av SSS:s styrelse årligen. Avelsvärderingsnämnden består av minst tre ledamöter, varav en veterinär. Därutöver utses minst två suppleanter. Dessutom bör ingå en till tre rasledamöter.

5.2 Arbetsuppgifter

Avelsvärderingsnämnden beräknar avelsvärde och beslutar om avelsvärdeklass. Nämnden äger rätt att ta särskild hänsyn till härstamning eller för rasen särskilt värdefull egenskap vid individprovning. Varje sådant beslut skall i förekommande fall med angivande av motiv meddelas SSS:s styrelse. Beslut rörande enskilda hingstars bedömningsresultat uppförs på avelsvärderingsbevis eller exteriörbedömningsprotokoll. Nämnden kan ansöka hos SSS om dispens från gällande bestämmelser då nämnden finner detta särskilt motiverat.

Det åligger avelsvärderingsnämnd att årligen gå igenom hela hingstbeståndet med avseende på fertilitet, avkommeprövningsresultat och andra omständigheter som rör hingstars avelsvärderingsstatus.

Avelsvärderingsnämnd kan i fråga rörande defekt remittera frågan till SH:s veterinärmedicinska råd eller genetiska råd och vid behov besluta om avkommeundersökning för ställningstagande.

Avelsvärderingsnämnd kan härutöver vara remissinstans i olika ärenden. Det åligger nämnden att noga följa utvecklingen av shetlandspennyn, dess användning och resultat. Minst en gång årligen bör avelsvärderingsnämnden tillsammans med avelsorganisationen SSS diskutera och gå igenom aktuella frågor.

6 AVELSVÄRDERINGSTILLFÄLLEN

6.1 Ordinarie avelsvärdering

SSS eller på uppdrag av SSS utsedd organisation ordnar minst årligen avelsvärdering av alla därtill berättigade hingstar. Till ordinarie avelsvärdering kan i tillämpliga fall även hänföras bruksprov och utställning.

Till avelsvärdering kan även tidigare avelsvärderade hingstar kallas för provning.

6.2 Interimistisk besiktning i landet

Efter ansökan från hingstägare eller importör och på dennes bekostnad kan SSS i samråd med ordförande i berörd avelsvärderingsnämnd föranstalta om interimistisk avelsvärdering av hingst med stamboksberättigad härstamning och som i övrigt uppfyller alla för enligt rasvisa bestämmelser erforderliga krav som berättigar till visning för avelsvärdering i de fall

då hingsten på grund av force majeure eller skada/sjukdom styrkt av veterinärintyg ej kunnat visas på ordinarie avelsvärdering eller, importerats till landet efter senaste ordinarie avelsvärdering inför aktuell betäckningssäsong.

Interimistisk avelsvärdering verkställs på överenskommen tid och plats och på delegation av respektive avelsvärderingsnämnd. Före besiktning skall avelsvärderingsnämndens ordförande tillsammans med SSS gå igenom hingstens formella meriter. Övriga nämnden delges beslut om interimistisk besiktning. Avelsvärderingsnämnden skall efter genomförd interimistisk besiktning tillställas kopia av avelsvärderingsbevis och beslut.

I samband med detta utses en besiktningsnämnd med uppgift att besiktiga hingsten. Denna nämnd skall bestå av tre personer varav en veterinär. Företrädesvis utses ledamöterna inom ordinarie avelsvärderingsnämnd. I undantagsfall kan besiktning utföras av två personer, varav en veterinär enligt ovan. Vid nästkommande ordinarie avelsvärdering beräknas hingstens avelsvärde. Interimistiskt tillstånd är giltigt till nästkommande ordinarie avelsvärdering.

6.3 Interimistisk besiktning utom landet

I samband med import av hingst kan SSS i enlighet med förfarandet beträffande interimistisk besiktning inom landet och efter ansökan från blivande importör, på dennes bekostnad låta besiktiga och avelsvärdera hingst i utlandet och därigenom lämna bindande förhandsbesked inför ordinarie avelsvärdering i de avseenden besiktningen omfattat. Avelsvärderingsnämnden kan besluta om undantag från särskild besiktning av hingst om den visat ett mycket högt avkommeprövningsvärde.

7 SÄRSKILT OM FRUKTSAMHETSKONTROLL

Sammanställda resultat av betäckningar skall granskas av SSS samt ordförande och veterinärledamot i avelsvärderingsnämnden. I enlighet med defektlistan föranleder lägre fölnings procent än 40 särskild kontroll av betäckningsresultat och beslut om spermaundersökning eller eventuell annan undersökning. Även hingstar med årligen upprepad fölnings procent under 50 kan föranleda beslut om särskild undersökning eller utredning. Erhållna undersökningsresultat redovisas för avelsvärderingsnämnden i sin helhet, vilken har att fatta beslut om ytterligare åtgärder i form av vidare undersökningar, begränsningar i användningen eller tagande ur avel.

8 REDOVISNING AV RESULTAT

SSS skall för officiell publicering av hingstars kvalitetsklasser årligen tillkännage samtliga för avel godkända hingstar med resultat både vad avser enskilda hingstars avkommeresultat och övergripande rasstatistik. Resultaten redovisas genom webbstamboken, Blå Basen, på hemsidan och i medlemstidningen.

9 DISPENS FRÅN GÄLLANDE REGLER

Avelsvärderingsnämnden eller hingstägare kan ansöka om dispens från gällande krav om särskilda skäl föreligger. Över sådan dispensansökan skall alltid avelsvärderingsnämndens och i förekommande fall bruksprovsnämndens ordförande samt SSS beredas tillfälle att yttra sig. Beslut om dispens fattas av SSS:s styrelse.

10 ÖVERKLAGAN AV AVELSVÄRDERINGSRESULTAT

Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått den beslutet angår emot och beslutet kan överklagas.

Ett beslut överklagas skriftligt till SSS:s styrelse. I skrivelsen skall klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som begärs och de omständigheter, vilka åberopas till stöd för begäran om ändring. Skrivelsen skall vara SSS tillhanda inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Inom SSS remitteras överklagan för yttrande till den avelsvärderingsnämnd som bedömt hingsten samt vid behov även yttrande från veterinärmedicinskt och/eller genetiskt råd. SSS:s beslut skall grunda sig på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt framkommit i ärendet. SH:s besvärsnämnd är SSS:s sista beslutande instans i överklagningsärenden. Eventuellt beslut om ombedömning verkställs efter anvisningar från SSS:s styrelse. Klaganden eller annan berörd skall underrättas om innehållet i nämndens beslut och om hur detta kan överklagas.

Besvärsnämndens handlingar skall omfatta själva överklagan samt till SSS inkomna remissyttrandena. SH:s besvärsnämnds beslut kan överklagas till SJV i de delar som berör SSS:s Plan- och Riktlinjer.

11 ANSVAR FÖR LÄMNAD ETT UPPGIFTER

SSS ansvarar inte för att uppgifter i skriftliga handlingar, som har lämnats in till SSS, är riktiga, fullständiga och stämmer överens med verkligheten. Inte heller för sådana uppgifter i den mån de tagits in i register.

12 UNDERRÄTTELSE OM BESLUT

En sökande, klagande eller annan part skall underrättas om innehållet i det beslut varigenom besvärsnämnden avgör ärendet. Parten behöver dock inte underrättas om det är uppenbart obehövt. Om beslutet går parten emot och kan överklagas, skall han underrättas om hur han kan överklaga det. Se vidare punkt 10.

13 JÄV

Förvaltningslagen (SFS 1986:223) § 11 och 12 tillämpas vid avelsvärdering av hingstar.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv:

11 § Den som skall handlägga ett ärende är jävig

- 1) om saken angår honom själv eller hans make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,
- 2) om han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,
- 3) om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller underställning av en annan myndighets beslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och han tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,
- 4) om han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträdd någon i saken, eller
- 5) om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

12§ Den som är jävig får inte handlägga ärendet. Han får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov.

Exempelvis föreligger jäv då:

- Domare, dennes make/maka/sambo eller dennes nära släkting (föräldrar, barn eller syskon) ägt, tränat eller under längre tid haft aktuell ponny uppstallad.
- Domare under de senaste 5 åren varit ägare till aktuell ponnys far eller mor.
- Domare anser sig själv jävig.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självmant ge det till känna.

14 HINGSTÄGARES SKYLDIGHETER OCH RÄTTIGHETER

Hingstägare har rätt att på de grunder som anges i momentet "Överklagan av avelsvärderingsresultat" överklaga beslut eller enligt momentet "Dispens från gällande regler" söka dispens. Hingstägare kan däremot ej ställa ekonomiska anspråk på SSS eller någon annan föranledda av resultat i avelsvärderingen eller eventuella felaktigheter i densamma.

Det är varje hingstägares skyldighet att känna till och följa de föreskrifter och regler som utfärdats av SJV och SSS vilka reglerar avelsvärdering av hingstar om vederbörande hingstägare önskar delta i avelsvärdering anordnad eller sanktionerad av SSS.

Det är hingstägarens skyldighet att i samband med anmälan av hingst för avelsvärdering inklusive utlandsbesiktningar lämna så fullständiga och riktiga uppgifter som möjligt. Ej utelämna någon information som kan påverka bedömningen av aktuell hingst såsom dolda fel, pågående medicinering, utförd operation eller behandling. Hingstägare har rapporteringsskyldighet, enligt SJV:s föreskrift om djurskydds krav vid avelsarbete, om hingst har defekt eller nedärver defekt under tid då hingst verkar i avel. I samband med hästagarförsäkran skall hingstägare intyga att otillbörlig medicinering eller behandling ej skett. Det är varje hingstägares skyldighet att till SSS rapportera eventuella förändringar i ägarskap eller ort för utstationering av hingst under betäckningssäsong. En hingstägare skall så snart stoägaren fullgjort sina skyldigheter enligt det mellan parterna ingångna avtal om betäckning av stoet till stoägaren överlämna språngsedel i undertecknat skick.

Innehavare av hingst som inte följer bestämmelser i detta reglemente eller ej erlägger de avgifter som SSS:s styrelse beslutat om kan vägras en rättighet, som följer av detta reglemente, eller drabbas av återkallelse av sådan rättighet för viss tid eller tills vidare (uteslutning). Beslut om uteslutning fattas av SSS:s styrelse efter det att berörd hingstägare underrättats av SSS om förhållandet och givits möjlighet att förklara aktuella omständigheter och fullgöra sina skyldigheter.

Resultaten för avkommorna till de hingstar som inte uppfyller reglerna i detta reglementet är inte avelsvärderingsgrundande.

Alla hingstar skall visas i träns av person över 16 år.

15 DEFEKTLISTA

Fynd vid veterinärbesiktning av hingstar vid avelsvärdering och hur dessa bör påverka avelsvärderingsresultatet

Beteckningar:

- kass för avel = kasserad för allmän avel, enl gällande djurskyddsregler dvs upptagen som defekt i SJVFS 2008:26
- kass = medför kassation, som ett rasvist krav, såvida inte annat anges i rasvisa bestämmelser
- 1 = fel av betydelse men som kan vägas upp av andra förtjänster, rapporteras
- 2 = saknar veterinärmedicinsk betydelse
- rapp = skall meddelas i kritiken och antecknas på avelsvärderingsbeviset. (Fel som medför kassation samt fel av betydelse skall alltid rapporteras).

Fynd

Glosöga

Beteckning

2, rapp

Bettfel (över-, underbett)

kass för avel. Dock accepteras mindre över-underbett, dvs då framtändernas tuggytor möts till en del. Flera undersökningstillfällen erfordras vid gränsfall.

Fång, ponny

kass

Fång, stor häst

1

Stora exteriöra avvikelser i benaxlar

kass

Överben

2. Vid överben på skenben-griffelben och ej lednära

Uppdrivna kotor utan några ledförändringar

2

Ledgallor

vid behov utredning med bl a röntgen av aktuell led

Osteochondros

kass för avel.

Strålbenshälta

kass för avel.

Spatt

kass för avel.
rapp. För äldre hingstar med tävlingsprestationer men med röntgen diagnosticerad spatt - rapp.

Ringkota

kass - verifierad med röntgen.

Patellaupphakning

kass för avel.

Patellaluxation

kass för avel.

Cervical vertebral malformation (CVM)

kass för avel

Subluxation i kronled

2

Tuppspatt

kass.

Påtagligt vida, platta hovar

kass.

Påtagligt små, trånga hovar

kass.

Hovbroskförbening grav/tidig	kass för avel
Bockhov	kass vid nygodkännande, 1 vid förlängt tillstånd.
Påtagligt dålig hornkvalitet	kass.
Man- och svansskorv, med kroniskt förlopp	kass för avel.
Allergiska eksem/ sommareksem	kass för avel.
Mugg, kallblod	kass (vid måttlig - kraftig utbredning).
Mugg, övriga	1 (vid upprepade tillfällen).
Rasp, kallblod	kass (vid måttlig - kraftig utbredning).
Klapphingst/kryptorchism	kass.
Testiklar med avvikande storlek	vid kraftigt avvikande storlek (>50%) - kass för avel mer än 25 %, spermaprov – rapp.
Testikel med läges fel i pungen	rapp.
Båda testiklarna med lägesfel	kass – om testiklarna ej går att lägerätta och förblir i rätt läge.
Testiklar med kraftiga konsistensavvikelser	kass.
Testiklar med traumatiska skador/inflammation	rapp, spermaprov.
Pungbräck	kass för avel.
Pungbräck, traumatisk	rapp - utredning och rapportering, uppföljning av operationsberättelse (ruptur av tunica vaginalis).
Navelbräck	Kass för avel
Luftsnappning	1
Kvickdrag	kass för avel
Struppipning	kass för avel. Biljud vid bruksprov skall utredas på klinik.
Krubitning	1
Vävning	1
Lynnesfel	kass.

Hingstägare har rapporteringsskyldighet, enligt SJV:s föreskrift om djurskyddskrav vid avelsarbete, om hingst har defekt eller nedärver defekt under tid då hingst verkar i avel.

Olika veterinärmedicinska fynd av betydelse för djurskyddet – utredning och eventuell kassation.

Hingst som är anlagsbärare av genetisk defekt t ex cerebellär hypoplasi (slinger), HYPP, OLWS, SCID, PSSM, GBED, HERDA, JEB s.k. "krumma föl" - kasseras för avel.

Förekommer defekt av betydelse, rapporterad efter ordinarie avelsvärdering, kan hingsten återkallas för ny undersökning och omvärderas.

För äldre hingstar gäller att hänsyn skall tagas till ålder och utförda prestationer.

Fertilitetskrav = ej under 40 % dräktighet (15 ston eller fler betäckta). Lägre dräktighetsprocent föranleder utredning med bl. a spermaprovtagning.